

Zachowania agresywne wśród dzieci.

Z agresją można spotkać się w rodzinie, na ulicy, a także coraz częściej w naszych szkołach. Nawet przy normalnym, zdrowym współżyciu i współpracy między uczniami zdarzają się pewne interakcje noszące znamiona agresji. Zdarza się to w trakcie zabawy lub wówczas, gdy chodzi o obronę własnych interesów czy sprawdzenie swojej pozycji w grupie. Nawet stosunkowo niewielkie niepowodzenia i frustracje wywołują gwałtowną reakcję dziecka (krzyk, rzucanie obraźliwego słowa, niszczenie sprzętu).

Co to jest agresja ?

Psychologia definiuje agresję jako zachowanie fizyczne lub słowne podejmowane z zamiarem skrzywdzenia lub zniszczenia. Agresją jest więc każde zamierzone działanie które ma na celu wyrządzenie komuś lub czemuś szkody, straty bólu. Typowym zjawiskiem, obok agresji fizycznej jest agresja słowna, która przejawia się w formie obraźliwego przezywania, obrażania, wyśmiewania, przeklinania, grożenia, straszenia. Repertuar bodźców werbalnych jest bogaty i może prowadzić do przykrych i szkodliwych konsekwencji dla osoby atakowanej. Większość tych zachowań obserwowanych jest w typowych kłótniach dziecięcych.

Zatem, co rodzi agresję u dzieci?

Na to , aby dziecko stało się sprawcą przemocy mają wpływ określone warunki jego rozwoju i sposoby wychowania go. Stwierdzić więc należy, że przyczyny agresji tkwią w domu rodzinnym, w szkole, w grupie rówieśniczej i koleżeńskiej oraz w mediach.

Świat, w którym obecnie przyszło nam żyć, bardzo często stawia nas w sytuacji, w której czujemy się zagubieni i rozczarowani, gdyż nie spełniają się nasze oczekiwania, nie zawsze możemy zaspokoić potrzeby własne oraz najbliższych. Rodzice chcą dla swoich dzieci jak najlepiej. Starają się stworzyć jak najlepsze warunki, w których bezstresowo, bez żadnych przeszkód, mogłyby przeżyć beztrudne dzieciństwo. Chronią więc swoje pociechy przed wszystkimi złymi doświadczeniami, zaspokajają nie tylko potrzeby, ale zachcianki, często kosztem wielu wyrzeczeń . Nie chcą, by ich dziecko czuło się gorsze od innych. Postawa rodziców, mimo że wynika z ich dobrej woli, może przynieść efekty odwrotne do zamierzonych. Jeśli wychowanie ograniczy się tylko do ochrony przed złym światem i zaspokajania potrzeb materialnych, nie rozwija więzi i porozumienia między rodzicami a dzieckiem, gdyż więź taka rozwija się w czasie wspólnych zabaw w dzieciństwie, później wspólnych szczerych rozmów. Chociaż dziecku materialnie niczego nie brakuje, rolę wychowawcy przejmuje telewizor oraz komputer

W rezultacie takich relacji między dziećmi a rodzicami może być ukształtowanie się w nich postawy egoistycznej , roszczeniowej .

Dzieci, którym poświęca się zbyt mało czasu, są zwykle nietolerancyjne i niewrażliwe na krzywdę ludzką, bywają bezwzględne w egzekwowaniu tego, co ich zdaniem im się należy

Dziecko wychowywane w miłości i poczuciu bezpieczeństwa da sobie radę w różnych warunkach, będzie też umiało kontaktować się z innymi ludźmi. Ważną sprawą jest, aby dziecko nauczyło się akceptować samego siebie, aby znalazło w sobie wartości, na których może się oprzeć, doskonalić. Poczucie własnej wartości powinno się wynosić z rodzinnego domu. Jeśli dziecko czuje się niepewnie, niedowartościowane, wymusza zwrócenie na siebie uwagi. Chęć zwrócenia na siebie uwagi, zaimponowania rówieśnikom, często jest więc przyczyną agresji. Ktoś słabszy zawsze znajdzie się w pobliżu - ktoś, komu można dokuczyć, pobić, popchnąć, zabrać własność, aby przypodobać się kolegom

Rodzice powinni od najmłodszych lat wpajać dzieciom podstawowe zasady współżycia, aby wchodząc w okres dojrzewania nie poddawały się wpływom rówieśników, namawiających do złego. Dzieci oczekują od rodziców miłości, podziwu dla nabywanych przez nie umiejętności, ale również stawiania im jasnych wymagań i zakazów, gdy taka jest potrzeba.

Jest to potrzebne, aby dziecko umiało zachować się wobec starszych, rówieśników, było wrażliwe na krzywdę ludzką, umiało okazywać współczucie. Starajmy się więc przekazać dzieciom takie wartości, aby stały się rozsądnymi, wrażliwymi ludźmi, umiejącymi zachować się mądrze w każdej sytuacji. Nie żałujmy czasu dla swoich dzieci, gdyż tego potrzebują od nas najbardziej.

Agresji nie da się zwalczyć. Można jej natomiast w miarę skutecznie przeciwdziałać, poprzez stosowanie różnych programów profilaktycznych, interwencyjnych, w których realizacji będą uczestniczyć nauczyciele, rodzice, policja oraz media, jak ma to miejsce w naszej szkole.

Aby zapobiec agresji w szkole opracowano odpowiedni plan wychowawczy. Wychowawcy klas zapoznają z nim rodziców, włączając ich do aktywnego wdrażania ujętych w nim założeń.

Pomocne jest również zwiększanie kontroli nad uczniami podczas przerw (wzmocnione dyżury nauczycieli i wyznaczonych uczniów na korytarzach), a także tworzenie w miarę różnorodnych zajęć pozalekcyjnych, wypełniających czas wolny ucznia.

Na poziomie klasy wychowawcy opracowują wspólnie z uczniami regulamin klasowy zawierający podstawowe normy zachowania. Łatwiej jest bowiem przestrzegać norm, które się współtworzyło niż narzuconych. Nauczyciele dbają również o integrację zespołu klasowego, wzmacnianie więzi między uczniami poprzez organizowanie wspólnych wycieczek, ognisk klasowych i innych imprez. Częste zebrania z rodzicami, indywidualne rozmowy, pedagogizacja rodziców, to również ważne czynniki wpływające na złagodzenie tego zjawiska.

Ważnym środkiem zaradczym są też poważne i częste rozmowy nauczycieli i rodziców ze sprawiającymi trudności uczniami, a w razie potrzeby fachowa pomoc pedagoga

Reasumując

Agresja to poważna i niebezpieczne zjawisko w społeczności młodych ludzi, których psychika jest dopiero na etapie kształtowania. Nie bądźmy obojętni na agresję. Starajmy się jej zapobiegać poświęcając większą uwagę dzieciom młodzieży.

Uważam, że pomimo wszystko, to jednak **rodzina** jest w stanie najskuteczniej chronić dziecko przed zalewem agresji i brutalności. Na rodzicach spoczywa obowiązek nauczania dziecka rozsądnego korzystania z telewizji, a także korzystania z konkurencyjnych form spędzania wolnego czasu. Co więcej, nasze dzieci powinny być odpowiednio przygotowywane przez nas do odbioru trudnych i brutalnych treści prezentowanych w TV, czego nie da się totalnie wyeliminować z ich rozwoju. Rodzina powinna być bastionem stabilizacji, bezpieczeństwa, przez który gwałt i brutalność nie mogą przeniknąć. Wszystkie inne grupy i instytucje jak szkoła mogą mieć jedynie charakter wspomagający.

Literatura:

1. Ranschburg J.-"Lęk , gniew , agresja" ,WSIP, Warszawa 1993
  2. Faber A. , Mazlish E. -"Jak mówić , żeby dzieci nas słuchały ? Jak słuchać , żeby dzieci do nas mówiły" , Media Rodzina ,Poznań
  3. Sperlina P.A.- "Psychologia", Zyski S-ka, Poznań
  4. Dan Olweus - Mobbing i fala przemocy w szkole. Jak ją powstrzymać?
  5. Encyklopedia pedagogiczna pod red. W. Pomykała, Warszawa 1993
-